GRADSKA BIBLIOTEKA „JURAJ ŠIŽGORIĆ" ŠIBENIK NAUČNI ODSJEK

Radanović sreski prist. Šibe

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. Mali oglasnik 10 riječi D.3.50 svaka daljnja 50 p. Priopćeno po retku D 10 — Platiivo i tuživo u Šibeniku

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEĐELJE. Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul Episkopa Milaša. Izdavač i odgov. urednik Hamilkar Vitaliani — Telefon br 47 —

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50. Pretplata mjesečno Din 14.- Inostranstvo Din 20. Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA IV | ŠIBENIK — 4 AUGUSTA 1936 — SPLIT | BROJ 402

Vjera, narod i klerikalci

Da se ne bi krivo shvatio ovaj članak, moramo odmah naglasiti da on nije uperen ni protiv rimo katoličke vjere ni protiv rimo—katoličkog svećenstva, jer smo i mi rimo—katolici i volimo vjeru svojih otaca, a svećenike, koji su dostojni svog uzvišenog zvanja, iskreno poštujemo. Ovaj je članak uperen samo protiv onih svećenika — popova i fratara — koji su skrenuli sa pravoga puta, koji gaze uzvišena načela Kristove nauke i ruše temelje naše vjere. Takove svećenike, kojih, na žalost, ima danas velik broj mi nazivamo „klerikalcima". Cilj je ovoga članka, da na postupak takovih svećenika javno i otvoreno svratimo pozornost njihovih starešina, pretpostavljajući, da se oni s njima ne solidarišu, i da od njihovih starešina najenergičnije zatražimo intervenciju u interesu vjere i morala, koji su da nas, najvećim dijelom krivicom klerikataca, u opadanju, a ništa manje i u interesu sadašnjice i budućnosti našega naroda. Ovaj je članak dobronamjerna kritika, i kao takova mora da ga se uzme. Kamo sreće, da toj kritici nema povoda i da ona postigne svoj cilj.

Tko zna koju su ulogu igrali klerikalci u propalo Austro—Mađarskoj monarhiji u odnosu našega naroda prema njegovim tlačiteljima hab sburgovcima; tko zna šta su ti „crnoputi službenici Beča, Pešte i Rima", kako ih je nazivala i „Hrvatska Riječ" u Šibeniku, radili onda od našeg naroda dogovorno i zajedno sa zloglasnim čifutom Jožuom (Pepikom) Frankom i sa njegovim sljedbenicima — a sada, da od sebe prebace pažnju komunista, koji su im stjerali strah u kosti, na jevreje kao kapitaliste, strahovito u svojim novinama na jevreje udarаju baš ističući, da je sav kapital u jevrejskim rukama (nas se to ništa ne tiče da li su jevreji kapitalisti, ili da li klerikalci raspolažu ba oslovnim sumama, kako to neki kažu) tko zna, naime, da su klerikalci, tuđinsko roblje i Jožua Frank držali ance, u kojima je naš narod muke mučio i u ropstvu stenjao; tko zna za aspiracije izvjesnih susjeda na naše krajeve i za njihove seviuornističke težnje, i da su klerikalci, „crno sjeme Lojolovo", u službi direktnoj tih naših susjeda i njihovog starog savesnika; taj, komu su sve te historijske činjenice poznate i koji volu svoj narod i svoju rodnu grudu, mora da prati današnji ražorni rad klerikalaca, izdajica svoga naroda. I kad uporedi njihov današnji rad sa njihovim radom pod ugnjetavačima, našega naroda Habzburgovcima, mora da dođe do jedinog i logičnog zaključka, da ti „obijeljeni grobovi" svoj izdajnički rad nastavljaju, i pod hrvatskom zastavom i pod geslom „Bog i Hrvati" vode hrvate i krajeve od njih u većini napućene u ropstvo svojih bivših novih gospodara te da oni na najlicemjerskiji način kako to samo oni znaju i kako im je po tradiciji ušlo u krv rade pod krinkom hrvatstva, o glavi našem narodu. Laž je, da oni vole naš narod, jer je isključen u njima, već i prema njihovom odgoju, svaki osjećaj ljubavi ma bilo prema kome, oni kao potomci osnivača i provađača sramotne i okrutne inkvizicije u Španiji, gde im se već punih šest godina sva ona zvjerstva strahovito osvećuju, mrze svoju, braću iz svake njihove riječi, iz svakog pogleda šikće samo mržnja. Prateći njihov rad vidimo, kako su oni udarili, u vrijeme bijede i nevolje, najbržim tempom u kojekakve parade i priredbe, da time naš dobri ali neprosvijetljeni narod, koji ih ne razumije, — a oni baš žele, da narod ostane u tmici, u kojoj ga je za svoje svrhe držala Austro Mađarska, — pritegnu i namame u klopku, pak da u datom času ljosnu s njime u ropstvo. Već same te parade, koje do sada nisu nikad bile uobičajene kod našeg naroda, jasno dokazuju, odakle su komandovane, a i žurba, kojom se parade priređuju, ima svoje značenje. Pred nekoliko dana njihove su novine kliktale od veselja, što je ćirilometodski dan (5 jula) proglašen „hrvatskim kulturnim danom". Svak zna, da sv. Ciril i Metod nisu bili hrvati, već slaveni, i da ih svi slaveni slave kao svoje prosvjetitelje, pa tako i naša braća srbi, bugari i čehoslovaci. Klerikalci mrze ćirilicu kao što njima slični u životinjskom carstvu mrze crvenu krpu. Staroslovenski misali, koji su na milijonski trošak naše države bili napisani latinicom, da svećenicima bude lakše čitanje, gnjiju po raznim kurijama, i osim časnih iznimaka nitko, a osobito ne frānjevci, ne služi glagoljačku misu. Na dan ćirilo—metodske proslave ove godine u Zagrebu, gde je bilo 618 što nadbiskupa, biskupa, što kanonika, popova i fratara (a u jednoj od najvećih i najkulturnijih zemalja na svijetu t. j. u Njemačkoj, sa skoro 70 milijona stanovnika, ima ih u sve ništa više od ovog broja), pozvali su grčko-katoličkog križevačkog biskupa po imenu madžara Nyradu i on je otčitao glagoljačku misu.

Prepuštamo čitaocima, da iz togā izvedu logičan zaključak, a taj je da parada proglašenja „hrvatskog kulturnog dana" ima svrhu kao i sve druge parade klerikalaca. Oni se pravdaju, da čekaju „nālog iz Rima" da počnu glagoljati Može li da bude smiješnijeg izgovora, ali i veće uvrede za onoga, tko to čuje, pa i za sav naš narod? U Istri žīvi 600 000 hrvata i slovenaca, naše braće, i, pored svih ostalih njihovih muka, njihov je materinski jezik, a da se nitko nije tome opro, iz crkve istjeran kao „lingua barbara" (barbarski jezik)! Klikću oni od veselja, šta je ćirilo—metodski dan bio proglašen „hrvatskim kulturnim danom", ali to samo zbog toga, što su oni i tu izniješi svoju pobjedu lukavo upregnuvši pod svoja kola one, koji bi morali vrlo dobro znati za njihove ciljeve i vrlo ih daleko od sebe držati. Mogli bismo iznijeti bezbroj primjera i činjenica, kojima smo mi živući svjedoci, o njihovom drskom licemjerstvu, o njihovim lažima i obmamljivanju i zavađanju našeg dobrog naroda, a sve za njihove zločinačke svrhe, ali ćemo radi kratkoće prostora, navesti samo neke primjere i činjenice, koji jasno osvjetljuju njihov odnos prema našem narodu. Klerikalne novine pišu: „Sadržina je katoličke akcije : Krist — apostolat — nepolitičnost. Sebe spasiti i druge privađati Bogu. Tako uzvišeni zadatak nikad se ne smije omračiti politikom"! To im jedva mogu da vjeruju oni, koji su slijepi i gluhi, pak ne vide što oni rade. i ne čuju što oni govore, i oni bedaci, koji to vide i čuju, a ne razumiju ih, te oni koji ne znaju što su oni pod Austro — Mađarskom na štetu našega naroda radili. Kolikom su strašću zaslijepljeni, koliko su pokorni robovi svojih gospodara, dim — dušmana našega naroda, oni nisu u stanju da misle, da bi njihove novine mogao da čita i jedan prosječno pametan i vaspitan čovjek, koji osjeća i najmanju ljubav prema svome narodu, pak da će kod tog čovjeka njihovo pisanje izazvati neminovno prezir prema njima. Ako se čitaoc ovih redaka uputi u povjerljiv razgovor sa kojom prostom „križaricom" ili sa kojom prostom ženom iz „udruženja katoličkih žena", kao što je to pisac ovoga članka nekoliko puta učinio, imaće prigodu da čuje od tih žena ovo: „Pā oni (klerikalci) hoće da se mi vratimo pod habzburgovce!" a da se time, naravno, ne dira u prava izvjesnih naših susjeda. A da je cilj i želja tih tuđinskih najmiljenika ne samo u našoj, već i u drugim državama — i zato klerikalci sačinjavaju „crnu internacionalu — kaže nam i dokazuje jedan članak u uglednoj novini od 10 augusta 1935 „Narodni Oslobozenji", koja izlazi u Pragu. Iza kako su bile vrlo temeljito iznešene sve činjenice, koje logično opravdavaju zaključak, članak završava ovako:

„Ove dvije države (Jugoslavija i Čehoslovačka) vrlo dobro znaju, da je politička aktivnost njihovih katolika stvarno ista kao pokret, koji ima za konačni cilj da se unište nove države, nastale iz ruševina Austro—Mađarske, i da se udruži katoličko stanovništvo u novoj državi katoličkih habzburgovaca".

Jedan od dogma, t. j. temeljnih zakona rimokatoličke crkve jest njena univerzalnost. Po tom dogmu rimokatolička crkva nije crkva jednog određenog naroda, već svih naroda, koji njenu vjeru ispovjedaju, dakle i francuzi i englezi i austrijanci itd. Nije ona narodna crkva kao što je to srpsko—pravoslavna, bugarska, grčka itd. (i baš zbog toga joj našim seljacima sa klerikalcima!), i zato se u njoj ne smije da vodi nikakova država na i narodna prestaka, kao što to klerikalci rade kod nas. Na rimokatoličkim crkvama zato morala bi vijati samo zastava zaštitnika, koga ima svaka crkva kao sv. Juraj, sv. Marko itd., a kad već ima svoga poglavara u Rimu, mogla bi se, bez drugih ciljeva, vijati papinska zastava. Kād klerikalci zlorabe crkvu odnosno njen zvonik, da u njoj govore o politici odnosno da viju plemenske zastave, i da u svojim ciljevima bolje uspiju, priređuju suvišne procesije, oni tim ruše dogmu rimokatoličke crkve, ruše njen temeljni zakon o sveopćoj crkvi, dajući joj obilježje narodne odnosno plemenske crkve. Jasno je, da oni i crkvu i vjeru podređuju ciljevima svojih gospodara, da su njima i crkva i vjera isto što i hrvatska zastava, koju oni profanišu, da im je, naime, sve to sretstvo da naš narod uvale u ropstvo. Pred nekoliko vremena jedna je klerikalna novina napisala : „Naš narod ima da zahvali rimokatoličkoj crkvi što se nalazi na stepenu najkulturnijih naroda i što je sačuvāo svoju nacionalnu svijest". Da je to prosta laž, dovoljno bi bilo osvrnuti se na ono, što smo gore pisali o glagoljici, dovoljno je pogledati u kolibe našeg dobrog siromašnog seljaka pak i njega samoga, da se vidi na komu je stepenu kulture baš zaslugom klerikalaca, koji umjesto da ga u svemu dobrom poučavaju, — neka nam kažu koliko su nepismenih naučili čitati i pisati! — kradu Bogu dane i planduju. Ali predimo preko toga, i upitajmo sve klerikalce, koji na sva usta i u svim svojim novinama propovjedaju ljubav prema našem narodu, jesu li ikad oni i njihove novine digli glas protiv svega onoga, što vrše nād našom braćom u Istri riječki biskup Santini i gorički nadbiskup Margatti, kao pretstavnici rimokatoličke crkve? Jesu li klerikalci ma bilo kada i ma bilo kako protiv toga zuluma, kojim je iz crkava bio otjeran naš jezik — a jezik označuje narodnost odnosno nacionalnost jednog čovjeka — što poduzeli? Svi mi znamo, da nisu nikad i ništa, da nikād nisu ni jednu riječ kazali, ni jednu riječ napisali u zaštitu onih 600.000 naših suplemenjaka. To su istinite činjenice poznate svima nama, pak zašto se obmamljuje naš narod neistinama, lažima?

Klerikalci od lani priređuju zadušnice na obljetnicu pogibije Matije Gupca te smrti Stjepana i Dr. Ante

Zbliženje izmedju Jugoslavije i Mađarske

Budapest 4 „Pester Ljoyd", list koji stoji vrlo blizu vladinih krugova, javlja da će skoro započeti trgovački pregovori između Jugoslavije i Mađarske, koji će omogućiti nesamo drivredno zbliženje između dvije zemlje već će prema pisanju lista, poslužiti i za poboljšavanje političkih odnosa, koje je jedan od uslova za smirenje i re konstrukciju Podunavlja.

I Mussolinijevi sinovi u Berlinu

Berlin 4 Ovamo su stigli posebnim avionom sinovi Duce-a Bruno i Vittorio, koji će skupa sa ostalim talijanskim gostima prisustvovati Olimpijskim igrama. Politički se krugovi čude tako bogatoj talijanskoj posjeti Berlinn: uz prestolonasllednika i tri ministra dođoše i Mussolinijevi sinovi.

Radića i Dr. Ante Starčevića. Čak javno prikazuju Bogićevu dramu „Matija Gubec"! A tko je dao pogubiti Gubca, vođu seljačkog pokreta za oslobođenja od klerikalnog i plemićkog teškog jarma u Hrvatskoj, gđe su ti „narodni dobrotvori" isisavali krv hrvatskog seljaka? Tko je naredio, da se Gupca pogubi na najzvjerskiji i za čovjeka, sliku i priliku božju, najpo nizujući način? Tko je taj krvnik bio? Glavni hrvatski rimokatolički biskup u Zagrebu Drašković! Godine 1572 hr vatski je sabor proglasio Matiju Gup ca buntovnikom. Na 14 februara iste godine plemićke i klerikalne čete navalile su na vojsku Matije Gupca i potukle je.

Što nije pobjeglo i poginulo, bilo je pohvatano i na stabla obješeno. Bio je uhvaćen Gubec, i nahuckana masa sutradan vodila ga vezana, sa gornjim dijelom tijela do pasa golim, po zagrebačkim ulicama, pljujući na njega i porugljivo vičući „ave rex rusticorum" (zdravo seljački kralju), a da bi mu se dalo neko kraljevsko obilježje, stavili su mu tobož kao kru nu na glavu užarenu korbu, kakva se stavlja na usta zločudnim životinjama da ne grizu! Kad se je nahuckana masa nasitila, Gupca su živa na četiri komada rasjekli! Poslije toga šalje biskup Drašković pismo po ulasku caru Maksimilijanu i javlja mu radosnu vijest, da se je sa Gupcem postupilo kako smo sada u kratko ispisali, i u pismu laže, da se je sve to desilo, jer da se je Matija Gubec proglasio seljačkim kraljem. Klerikalci se brane navodeći, da je Drašković bio ban i kao takav da je morao onako sa Gupcem postupati, a mi kažemo, da je doista Drašković bio ban, ali da je bio i biskup. On se je morao banske časti odreći, a nikako pak nije smio da kao biskup okalja svoju dušu krvlju jednog čovjeka, i još čovjeka koji je htio da obrani hrvatsku sirotinju od grămizivih, bezdušnih plemića. u koje su spadali i klerikalci.

Dr Ante Starčević, znajući, da su klerikalci kao tudjinske sluge neprijatelj našeg naroda, nazivao ih je u štampi „Kermcima". Napisao je doslovce ovo: „U istinu narod hrvatski ima svu svoju nesreću popu pripisati. Popetinama je posao narod zagluplјivati, te dobro svoje mesine i džepove puniti."

Veliki sin našeg naroda Stjepan Radić, znajući i on kao Dr Starčević, da su klerikalci neprijatelji našega naroda, strahovito ih je mrzio i u svakoj prilici protiv njih žestoko istupao, te ih je na izborima za narodnu skupštinu hametom potukao. On ih je tako bio stjerao u rupu, da se nisu, za njegova života, nikad usudili iz rupe proviriti, a kamoli sa politikom u narod ući. Tako su radili učeni i dalekovidni ljudi, koji su ljubili svoj narod, Dr Starčević i Stjepan Radić. Klerikalci su bijesni bili protiv njih, a imali su i zašto, pak se je pop Lukas, uvažena ličnost kod klerikalaca, u jednoj klerikalnoj novini žestoko na Radića oborio i o njemu napisao, da je ciganin, da u njemu nema ni kapi hrvatske krvi, pak da nema prava da bude vođa hrvatskih seljaka,

I kad klerikalci danas priredjuju zadušnice za Matiji Gupca, Dr A. Starčevića, Stjepana Radića i njegovog brata Dr Antu, koji je jednako mislio kao Stjepan, može li se naći i samo jedan pametan čovjek, da povjeruje u njihovu iskrenost, i da ne kaže, da je to samo prosto licemjerstvo, kojima hoće da otmu, za svoje ciljeve, neprosvjetljene mase, koje o svemu tome ništa ne znaju. Klerikalci mrze i one, koji im nisu ništa zla učinili — premda Kristova nauka naređuje, da se neprijateljima oprosti — pak tako i pravoslavne samo zato, što pripadaju toj vjeri, koju je Krist kao i njihovu utemeljio, a koliko li mrze pomenute velikane našeg naroda, koji su imali sasma druge političke ciljeve: jedinstvo državno, i koji su baš zbog toga cilja protiv njih žestoko istupali. Da ustanu iz grobova Matija Gubec, Dr Ante Starčević te Stjepan i Dr Ante Radić pak da vide šta je sve ovo danas, da vide da klerikalci u svojim zločinačkim namjerama uspijevaju, i da su ih čak izvjesni njihovi sljedbenici, kao vodeće ličnosti, uzeli za saveznike, oni velikani ni za čas nebi ostali van svojih grobnica, već bi se ožalošćeni i poniženi u svoje grobnice vratili.

Čita se u evanđelju sv. Matije 7, 15—21, a to klerikalne novine često donose: „Čuvajte se od krivih proroka, koji dolaze k vama u ovčijem odijelu, a unutra su vuci grabežljivi". A prema onome, što smo do sada izložili, ima li u ikakvoj afričkoj ili azijatskoj džungli grabežljivijih vukova u jagnjećoj koži od klerikalaca? I još oni u crkvi propovjedaju, a njihove novine pišu: „Isus je donio istinu". Da, Isus je donio istinu, a što oni unose u narod? Pred nekolio dana dopao nam je u ruke list „Katolik", koji se štampa u Šibeniku. U tom smo broju pročitali vijest, da su četiri pravoslavna mladića, vraćajući s iz jednog sela u Bukovici k svojim kućama, naišli na jednog starca hrvata i katolika iz drugog sela, pak da su ga upitala, tko je i za koga je glasao, te ga isprebijala tako, da je jedva do kuće došao. Već prema upitu upućenom starcu, kako novina taj upit donosi, mora se zaključiti, da oni mladići nisu znali, kojem plemenu i kojoj vjeri starac pripada, i da starac nije mladićima kazao ni da je hrvat, niti da je katolik. Ako je istina, da je starac bio namlaćen, to nitko ne može i ne smije da odobri. Ali, da i jesu četiri pravoslavna mladića napala starca zato, što je katolik i hrvat (baš starci u Bukovici znaju što je to hrvatstvo !!), kad mi znamo, onda sigurno zna i šibenski „Katolik" da su ne baš daleko od Šibenika katolici više puta napali pravoslavne, pak ipak „Katolik" u ime Kristova morala i nauke: „Ljubi Boga iznad svega a bližnjega kao sama sebe", nikad nije te nemile i protukršćanske pojave pokudio i katolike odvraćao. Jeli ikad koja klerikalna novina u ime Krista Boga osudila zloglasnog župnika Don Mihovila Praškića, koji je lani u Sibinju prouzrokovao krvoproliće i zatim sva ona druga krvoprolića i nerede koji su se dešavali baš na „proštenjima," kamo su u ranija vremena dolazili vjernici, da zahvale Bogu na primljenim dobročinstvima i da ga za milost mole? Nikada! Zar klerikalci misle, da se ne zna, da oni mrze strahovito pravoslavne, zar ne daju oni povoda i riječju i djelom tome uvjerenju? Zadatak je njihov, a i dužnost njihova, nametnuta im od njihovih gospodara, a neprijatelja našega naroda, da huckaju katolike na mržnju protiv pravoslavnih, da stvaraju nerede i ruše državu. Ako su kadri, nek nam to poreknu! Treba nereda, da uzmognu novine naših neprijatelja, klikćući od veselja, pisati članke pod zvučnim naslovima: „Bratoubilački rat u Jugoslaviji!" kako smo imali prilike nekoliko puta čitati. Medutim klerikalci zaboravljaju da stvaranjem nereda dižu glavu onim prevratničkim elementima, koji na njih prve strahovito vrebaju! Njihovim gospodarima trebaju neredi u ovoj zemlji, kao što su ih priredili na drugim stanama, i to je taktika njihova da poslije pređu na djelo i za sebe u mutnome love. Ima li pametnog čovjeka u našoj zemlji da može misliti, da se je milijonima utrošenim za ustaške logore htjelo nekome poslije učiniti izvjesne poklone, a ne da je onaj, koji je milione prosipao, htio sebi omastiti bradu?! Svak to zna, ali po nekom zlu udesu sve se je zaboravilo! To je tragedija našega naroda kao što je njegova tragedija i to, što su njegove „vođe" primili u svoje društvo klerikalce i dali se nesvijesno od njih podrediti tako, da su klerikalci faktični gospodari situacije po selima a u sasma druge ciljeve nego li su oni njegovog vođe, bar tako mislimo. Neka starešine klerikalaca upamte, da oni nose odgovornost za njihov rad i pred Bogom i pred narodom. A nek upamte i ovo, da rimokatličkoj vjeri ne prijeti opasnost od pravoslavnih, već od samih klerikalaca, koji su svojim djelovanjem, gazeći osnovna načela Kristove nauke, pa i Njega samoga desavuišući, pokolebali vjeru u srcima velikog broja vjernika i uzdrmali njene temelje. Nije dovoljno upućivati poslanice protiv golotinje, koju odobravaju čak izvjesni fratri (jadan sv. Frane Asiški, ljiljane čistoće! Vidiš li, sv. Frane, kako mnogi tvoji fratri na sablazan našu pljuju javno na tvoju divnu pjesmu „Suncu" punu prežarke ljubavi prema svakom božjem stvorenju!) svojim prisustvom na plesovima, koji nisu „pošteno narodno kolo", već se na njima sve u šesnaest vide figure, koje nisu baš u skladu sa moralom. Neće ni ovde faliti naša narodna poslovica: „Tko s vragom tikve sadi, o glavu mu pucaju".

Zato nek se ne iznenade, ako se i kod nas pokret „Los von Rom" (kidanje sa Rimom), koji je već, izgleda na pomolu, rasplamsa njihovom krivicom kao i u drugim zemljama, pa tako i u bratskoj Čehoslovačkoj.

Mi, kao osvjedočeni katolici, možemo se nadati, da će ovaj članak, napisan sa najboljom namjerom, naići na razumijevanje nadležnih, da će se troskot iz redova naših svećenika utamaniti, pak da ćemo u našim svećenicima gledati samo vjesnike mira i ljubavi među ljudima, uzorne izvršioce uzvišene Kristove nauke, koji će podići u narodu vjeru i moral, čiji će rad služiti samo dobru naroda i na „slavu Boga i spas duša".

Jedan Hrvat i katolik.

POLITIČKI PREGLED

(Mala enciklopedija)

Plemenske stranke. „Nikada do danas, ni jedan član vlade g. dr. Stojadinovića niti je kazao, niti je čak u snu pomislio da treba stvarati plemenske stranke ili olakšavati ponovno oživljavanje starih plemenskih stranaka. Ne samo to, već je to nemoguće i isključeno još i zbog toga, što bi bilo protivno i Ustavu i Zakonima i što bi se svaka plemenska težnja ili pojava direktno sukobila sa određenom politikom vlade, koja stoji na gledištu narodnog i državnog jedinstva. Vlada g. dr. Stojadinovića nikad se nije oduševljavala prošlošću. Ona nije ni za povratak ranijeg stranačkog života u našoj zemlji. Ona gleda samo napred, u budućnost, tražeći nove puteve, nove kombinacije i bolje izlaze, ali uvek preko demokratskih platformi. Zato se ona i oslonila na Jugoslavensku Radikalnu Zajednicu, kao sasvim novu političku stranku, kao prvu antitezu svakog plemenskog pokušaja u politici samo ne diktiraju voljom sile, već svesnim i dragovoljnim sporazumom samog naroda, njegovih političkih grupacija. Onaj koji misli, da će vlada g. dr. Stojadinovića odobriti ili trpiti stvaranje ma kakve verske, plemenske ili regionalne stranke u nasoj državi, taj se vara, jer nikad neće to doživeti pod ovom vladom. Sve ono što ruši ili slabi naše narodno i državno jedinstvo, može danas unapred da računa na snažan i odlučan otpor. To treba da znaju svi bez razlike, nalazili se oni levo ili desno. — — — (Iz članka G. S. P. „Mi i oni" — „Samouprava od 30 VII.)

Sokolstvo. Jugoslavija je stvorena. Sada je na redu da se stvore pravi. istiniti, potpuni Jugosloveni. Da stvorimo veliku naciju, to je novi ideal na čijem ostvarenju sad imamo svi da radimo, a u prvom redu univerzitetska omladina i to preko Sokolstva. Mi moramo razviti i ojačati jedinstvenu narodnu jugoslovensku volju.

Privrženost celokupne jugoslovenske omladine Sokolstvu potrebna je da bi se obezbedio kontinuitet ideala sokolske misli. Ono pravo i istinsko prosvećivanje koje čini jedan narod napredniim, moći će se najbolje sticati u toku celog života kroz Sokolstvo.

Univerzitetska jugoslovenska omladina treba mnogo da putuje po Jugoslaviji; treba da se udubi u naš nacionalni genije; treba da posveti napretku jugoslovenske narodne kulture celu svoju energiju, sve svoje napore. Ona treba da daje sejače sokolske misli i propagatore.

Prva i osnovna snaga Jugoslavije kroz duge vekove, a pod robovanjem naročito i jedina snaga, bila je naša božanska rasna etika, intenzivan život kroz narodne tradicije, kroz svest o sebi, kroz veru u sebe, u svoju právdu, u svoga Boga i u svoje oslobođ

Naš je narod do sada crpeo svoju snagu u svoju lepotu u svojim tradicijama. Jugoslovensko sokolstvo treba i mora dati našoj narodnoj kulturi nove vrednosti. nove životne ciljeve. Ono mora unositi u svoj program težnje svoga naroda.

Univerzitetska omladina pripomoć će kroz Sokolstvo da se izgradi moćna Jugoslavija ne samo po prostranstvu i broju stanovnika, već naročito moć nu po duhu i kulturi koji se neće rasprostirati samo na mali broj intelektualaca, nego će postati stvarna narodna kultura, gde će narodne mase uživati blago vaspitanja i znanja. (I članka dra Milana K. Glavinića: „Sokolstvo i univer. omladina" "Pravda"

Za japanske goste uređen je u olimpijskom selu naročiti basen gdje topla 45°. Sinovi dalekog Istoka osjećaju se sasvim domaći.

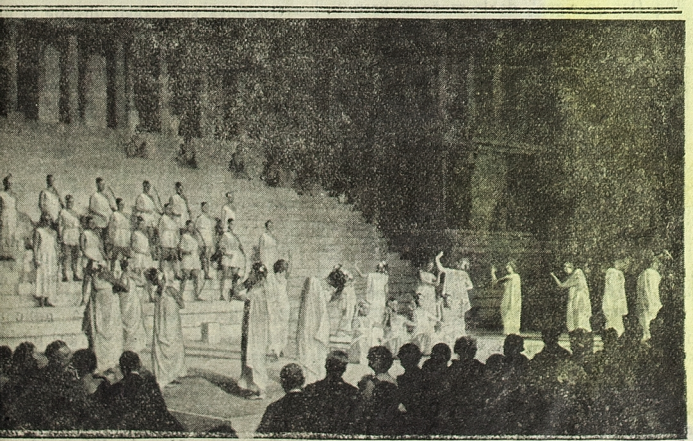
Olimpijada

Za austrijskog sporta knez Staremberg uzeo je olimpijsku baklju na grobu junaka u Beču.

Posljednji čehoslovački teklić (desno) predaje prvom njemačkom teklću olimpijsku baklju

stepenicama starog Pergamen — oltara u berlinskom Pergamen muzeju", pri-ređena je olimpijska svečanost. Momenat iz Händelove „Plesne — suite.

Zivković Petar o JNS. ---- Narod i država nalaze se u vrlo teškim prilikama. Niko od onih, koji vjeruju u spasonosnost jugoslovenske misli, nema danas pravo da stoji po strani. JNS bila je osnovana da u narodu i državi provodi program manifesta našeg Velikog Kralja, koji je na čvrstom osnovu državnog i narodnog jedinstva htio da riješi naše unutarnje političke, privredne i socijalne probleme u duhu one ravnopravnosti Srba Hrvata i Slovenaca i one solidarnosti interesa svih slojeva naroda, koje su jedina garancija, da naša Jugoslavija bude domovina zadovoljnog i velikog naroda, sposobnog za kulturni i socijalni napredak, i dovoljno jakog, da obrani svoju slobodu i nezavisnost. JNS je stvarana pod devizom: »Jugosloveni na okup!" i ona je postala najjači oslonac te velike misli. Njezine redove moramo da učvrstimo i pojačamo. A naše organizovane snage založit ćemo lojalno i nesebično za saradnju sa svim iskrenim rodoljubima, kako bi našu dragu domovinu mogli da izvedemo iz teških iskušenja današnjice i da ostvarimo amanet velikoga Kralja Ujedinitelja. Naš je kongres, gospodo, pokazao u svojim referatima, koliko u redovima naše stranke ima razumijevanja za realno rješavanje naših nacionalnih pitanja. Na tom putu mi ćemo istrajati. Propovjedat ćemo i praktički sprovoditi ideju bratskog i sporazumnog rješavanja naših aktuelnih nacionalnih problema. Naročito hoću da nagiasim, da želimo i rješenje hrvatskoga pitanja na najpravedniji način, a samo jednu granicu hoćemo da pri tom neodstupno postavimo: Životni interesi jednoga naroda i njegove države mogu da egzistiraju i napreduju samo u jedinstvu. Ja gospodo mislim, da je zdrava zamisao da treba stanovište naše stranke u pojedinim pitanjima izraditi i u pojedinostima, i tako produžiti ono što je na našem kongresu započeto. Tu gospodo, pored hrvatskoga pitanja, imamo veliki socijalni problem razduženja našega seljaka kao i veliko moralno pitanje organizovane borbe protiv korupcije. U današnjem vremenu opće pometnje i neiskrenosti i lakomislenog izigravanja glavnih načela našega narodnog i državnog života bit će naš ponos, ako se JNS pojavi, pred narodom sa jednim izradienim, jasnim i, što je glavno, sprovodljivim planom, koji će dokazati da naša jugoslovenska misao nije u protivnosti ni sa jednim opravdanim interesom ni jednoga dijela našega naroda, ni jednoga kraja naše države nego, naprotiv, da samo ona ima snage i sposobnosti da stvori konačno nacionalnu harmoniju.

Mi duboko vjerujemo u životnu ideju našega naroda. Zbog toga, gospodo i u današnjim teškim prilikama bit ćemo propovjednici nacionalnoga optimizma i primamo borbu sa svim razornim elementima. Vodit ćemo je u granicama zakona, vjerno poštujući zakonitost i autoritet. Iskreni smo demokrate. Dokazali smo to i u svojoj organizaciji vodstva naše stranke. Jugoslovenska demokracija treba da služi državi. Tražimo političke slobode uvjereni da će one na kraju dati još jedan dokaz, da su sve zdrave i svjesne snage našega naroda pod jugoslovenskom zastavom.

Ja sam kao vojnik bio naučen da na svom mjestu predano vršim svoju službu. Ja vas gospodo molim da primite na znanje moju riječ, da ću i na ovom mjestu vršiti svoju dužnost, sa punom predanošću, odlučan da učinim u saradnji s vama sve za pobjedu naše misli. Naš rad mora da zadovolji nade i želje naroda i izjavljene po delegatima na kongresu, i on treba da bude od koristi Kralju i narodu." (Govor na sjednici Izvršnog odbora JNS — 31. 7. 1936.

Srbi i proslava Dr. Mačeka. U ovoj proslavi Dr. Mačeka uzeli su učešće i Slovenci dok su Srbi otsustvovali; kako je g. Dr. Maček proglašen i vođom Hrvata, Slovenaca, pa i dijela Srba, bilo je logično da se i Srbi nađu u povorci. Kako je to solidarnost srpskog dijela opozicije da Dr. Mačeka primi za vođu u izvjesnim prilikama, a u izvjesnim prilikama ne uzima učešće u manifestacijama.

Potpuno se slažemo sa Slovencima, koji su u ovoj prilici uzeli učešće, a čudi nas zašto su se Srbi sklonuli ? Kao god što je Dr. Maček iznešen kao „planinski« vođ u jednoj prilici tako je trebala da se izvede i „planska" manifestacija njegovog rođendana.

(„Slobodna Misao").

Peregrinus in patria. U Stonu, o svetom Liberanu 1936, g. prof. N. Zadro napisao je, povodom proslave dra Mačka u „Jadranskom Dnevniku" zanosan i romantičan hvalospjev pod zvučnim naslovom „Krijesovi na Jadranu". U tom se hvalospjevu mogu pročitati i slijedeći retci:

„Njegova odana djeca, hoće da najočevidnije pokažu svima i svakome kako znadu ljubiti svoga Vođu, svoga oca, svoga mučenika, svoga prvoborca i **najsvjetliji karakter našega vremena...**

Svijetlom narod simbolizira svijetlu pojavu narodnog Vođe, on je **luč na šega naroda, on je pobornik svijetle pravice**, kojoj Vođa vodi svoj Narod sigurnom rukom i stalnim putem, otvoreno, iskreno i neustrašivo...

Njegov karakter jednak karakteru stekliškoga šestinskoga lava, učini ga najsjajnijom osobom hrvatske historije...

Čovjeka — koji svojim separatističkim i razornim pokretom, hoće da sruši velike ideale narodnog jedinstva i jugoslavenske misli, koji vodi borbu protiv „tuđinske sile" u slobodnoj otadžbini — može nazivati najsvjetlijim karakterom našega vremena, pobornikom svijetla pravice i najsjajnijom osobom hrvatske historije samo onaj, koji je u svojoj vlastitoj zemlji — tuđinac.

Apel drugovima jedinstva. Zar ne čujete, kako jugoslavenske nacionaliste omalovažavaju i kleveću, a samo zato što svima i svakome poručujemo: Čuvajte jedinstvo nacije i celinu državnu, to je bio najveći zakon blagopokojnog Velikog Kralja, to treba da ostane vrhovni zakon za svakog građanina ove zemlje, jer je to temelj na kojemu jedino može da se očuva, razvija i napreduje Jugoslavija.

I kad bi naši protivnici poštivali ovaj temeljni zakon, ovu neoborivu istinu, kad bi njihove zastave bile jugoslovenske i kad bi na njima pisalo „Čuvajte Jugoslaviju", mi im ne bi prigovarali ni osporavali da vode politiku kakvu hoće, nego bismo ih poštivali kao lojalne protivnike. Ali oni se uputiše drugim putem.

I ako nismo većina, ali ima nas svuda, u svakom selu barem po nekoliko, a u svakom gradu na hiljade. Ima nas po celoj Jugoslaviji stotine hiljada, koji jednako mislimo i osećamo u bitnim, najvažnijim, nacionalnim i državnim pitanjima. Ima nas dosta i svuda. Zbijmo naše nacionalističke redove, izbrišimo sve grupe i grupice, stupimo u jednu zajedničku falangu boraca i drugova jedinstva, pokažimo svoju disciplinu i samoodricanje, dignimo visoko naš barjak, našu svetu jugoslavensku zastavu, pođimo napred, ubrzajmo hod Nacije da naša snaga zastraši naše vanjske neprijatelje, a naš čestiti i patriotski rad da osvesti naše unutarnje protivnike.

Nitko, ko želi dobra ovoj zemlji, ne sme da ostane po strani. Ideal Nacije treba da nas obasja slogom, a naša sloga i naš konstruktivan rad može da se ispolji najuspješnije ako se politički opredelimo, organiziramo i borimo u onom jugoslavenskom pokretu, koji nam je svojim programom i svojim vodstvom najbliži.

(„Zov sa Jadrana")

PRETSJEDNIK VLADE g. Dr. M. Stojadinović na svom putu iz Šibenika za Biograd, Sušak u društvu Min. Vojske i Mornarice g. Marića svratio se u Prvić Luku gdje je pregledao vojne objekte te tom prigodom nadario nekoliko siromašne djece sa Din. 400, a g. župniku dao je Din. 3000 da podijeli siromašnim obiteljima.

Na prodaju čamac (jedrilica) a la kuter, u dobrom stanju uz povoljnu cijenu i uvjete. 4-1

Mihail Zoščenko:

Dobar poznanik

Neka čitalac za svoje pare misli šta hoće — ja ovu priču štampam s direktnim strahom za zdravlje.

To je istinit događaj. Sve je, da tako kažemo, uzeto iz izvora života. Samo se bojim, da mi glavna ličnost događaja ne razbije njušku zbog razglašivanja sličnih fakata.

Pa, možda će se malo umiriti. Ali fakt već suviše dreči. Nikako ne mogu ćutati.

Bilo je to u Moskvi. I u toj Moskvi na Zacjepci je živeo takav moskovski građanin A. F. Carapov.

Ničim naročitim se nije isticao. Samo se isticao time, što je u svoje vreme pohađao jednu progimnaziju s jednim vrlo odgovornim faktorom. Jednom reči s narodnim komesarom. Samo što sam zaboravio s kojim. Da li s komesarom rada ili ishrane. Možda i nečeg drugog. Ne sećam se. I tako usled toga se često hvalio tom okolnošću svog života. Tobože su i klikera zajedno igrali. I možda su, izvinite, i jedan drugog čupali za kose. Pa štaviše jednom je tovarišč narodni komesar pojeo kod njega i francusku zemičku.

O tom faktu je F. A. Carapov naročito rado pričao. Pri tom su mu uvek suze sjajile u očima od raznih ljudskih osećaja i emocija.

Dakako, upozoravam vas, prijatelji, za tu stvar ne odgovaram. Tim pre što je to možda brbljanje sa strane Carapova. To je sasvim moguć fakat. Ministri su zaista u ranom detinjstvu mogli poštovati samo kremrolne i okretati glavu od obične francuske zemičke.

Kad je opet jednom A. F. Carapov počeo spominjati tu francusku zemičku pristupi mu jedan takav nezaposlen kirajdžija i veli:

— Pogledajte — veli — vi tu izgovarate razne reči i — veli — hranite narodnog komesara francuskom zemičkom... Da vas za nešto zamolim... Utrošite nekoliko reči za mene.. Da sam nezaposlen i ne mogu da nađem posla... A od vas baš slušam slične reči i fakta...

A. F. Carapov veli:

KRKAŠI SU OTPUTOVALI u nedjelju u Berlin da sudjeluju veslačkim natjecanjima na olimpijadi. I mamo razloga da se nadamo, da će ova naša momčad dolično reprezentirati našu zemlju pred očima športaša cijelog svijeta Rezultati nacionalnih takmičenja i vremena posti gnutog na treningu daju nam najbolje nade da će u veslanju biti postignuto još bolje mjesto nego li je postigao u automobilistici Mostarac (jedini Jugoslaven postigao na „Opelu" četvrto mjesto) dobivši zlatnu olimpijsku plaketu.

Veslači „Krke" sastali su se u Perkoviću sa veslačima „Gusara", a u Zagrebu sa ostalim klubovima zemlje preko Münchena produžili su za Berlin.

Jedrilačke utakmice „Vala"

U nedjelju priređene su jedrilačke utakmice u kojima su učestvovale jedrilice „Vala", kuteri i guci Kr. Mornarice. Jedrilice Mornarice startovale su „tegleći" u 1,35, a „Vala" „leteći" u 2 15 popodne. Pruga je bila Jadrija — Roženik — Srima —Jadrija, 2 ture. Vjetar je bio lagan. Od Valovih jedrilica odmah se znatno odvojila L—5 g. Antića. koja se razlikuje od drugih svojom odličnom gradnjom, i stiže prva na cilj, dok sve druge formiraju grupu od kojih 15 minuta iza L—5 g. Antića, stiže prva „Moravka" g. Relje Tomova, pa treća g. Blaževića i četvrta g. Belamarića.

Od kutera Mornarice prvi je p.poručnika g. Glavinića, II nar. g. Mudronje; od guceva prvi poručnik fregate g. Ferfiljeva, a II por. freg. g. Stiglića.

Utakmice su bile odlično organizirane. Steta je što ovaj naš klub ne raspolaže sa više strućno izgrađenih jedrilica kao što je ona g. Antića, jer su sve ostale manje više obični čamci izgrađeni bez pretenzija na utakmice.

PRETSJEDNIK GRADSKOG POGLAVARSTVA g. M. Bačinić vratio se iz Beograda gdje je bio, kako smo javili, radi komunalnih poslova koje je obavio sa uspjehom.

Ubojstvo u Vodicama

Posvađale se žene Ive Delabarbara Markova i Ante Čičina Radina u kući. To je izazvalo i svađu muževa na ulici. U toj svađi Ive Delabarbara udario je Čičina šakom, udareni je potrčao kući po nož, brzo dostigao Ivu Delabarbaru, koji je htio pobjeći, i ubo ga nožem. Gđa dr Karović, koju su odmah pozvali mogla je samo da konstatuje smrt. Ubijeni Delabarbara ima sedmero nejake djece.

Molbe za pripust na popravne ispite, dobivaju se kod Tiskare E. Vitaliani i Sin.

PROMET STRANACA u našem gradu kroz minuli mjesec bio je dosta živ. Tako je boravilo u gradu 482 Jugoslovena, 49 Čehoslovaka, 47 Austrijanaca, 34 Talijana, 15 Nijemaca, 13 Engleza, 11 Francuza. 2 Španjolca i ostalih 37; svega noćivanja 1895. Bez noćivanja prošlo je kroz grad 660 turista.

Oglas licitacije

Za izgradnju novog krova i eventualno jednog dijela krova sa terasom na kući Srpske Pravoslavne Crkve u Zagrebačkoj ulici.

Ponude slati na sekretarijat Srpske Pravosl. Crkvene Opštine, Šibenik do uključivo 8 avgusta 1936.

Proslava rodjendana Dr Mačeka u Brusju

(1 VIII) U Hrvatskom dnevniku od 25. VII t. g. otštampan je člančić o proslavi rodjendana Dr Mačeka u Brusju, koji je u cjelosti neistinit, pa da bi se dobila prava slika te „velebne" proslave, u kojoj je učestvovalo oko tridesetakaljudi, pišemo ovih par redaka.

U prvom redu replicirajući na pomenuti članak i na njegovog dopisnika, moramo primjetiti da je gospodin dopisnik zapanjen mizernim ispadom proslave i previše uzeo u pomoć svoj „pjesnički genij" i „Gospoda Boga koji po njegovim riječima u njemu živi" i toliko pretjerao u uveličavanju te proslave da je od broja 30, koliko je ljudi prisustvovalo povorci, napravio broj 300. Isto tako gosp. dopisnik je kazao neistinu kad je naveo da je bilo prisutno 15 akademičara, jer njih je prisustvovale upravo 7, a svih je u Brusju oko 10-12. To važi i za srednjoškolce, jer njih je bilo upravo 3, a ne 20, jer ih u Brusju i nema 20. I sada pred ovakovim žalosnim ispadom te svečanosti nije čudo da je i „pjesnička mašta" imala posla, jer uprav: „kad je sunce lagano tonulo žalosno što neće moći da ostane s njima" žalosno, bez ikakvog oduševljenja, uputilâ se je Brusjem, od nacionalista, kojih ima veliki broj, ismjehivana šačica žalosnih ljudi, koji su žalosno odavali poštu Onom, čija se zvijezda isto onako žalosno gasi, kao i ono „žalosno" sunce što tone na našem horizontu. Ni mužara, ni zvonjenje zvona nije bilo, a još manje da bi se neko našao u Brusju da te „uzor djevojke" kao Lucijetu, Mandicu, Rajku, Margaritu i Moru, posiplju murtelom, ružama i ružmarinom. Oduševljenje je bilo toliko da su „ditenjoke" njihovi „prijatelji" 2 dana ranije zapalili. L. S.

Knin

Jučer se je (1-VIII o. g.) konstituiralo ovdje društvo *„Société des amis de la France"*, pošto su pravila predložena od amošnjeg odbora bila odobrena od Banovine u Splitu. Društvo zasada ima skromne, ali prijatne i lijepe prostorije. G. Konzul Francuske iz Splita poslao je na dar društvu lijepih ilustracija i jednu krasnu knjigu sa posvetom i autografom. Upisalo se oko 50 članova(ca). Uprava je društva birana jednoglasno ovako: pretsjednik Dr Mirko Perković, direkt. gimnaz. u m., potprets. Dr Rade Simeonović, tajnik gđa Kuzmanović, blagajnik Sava Vojvodić, bibliotekar profesor i vršilac duž. direktora gimnaz. P. Vrdoljak. Članovi upravn. odbora izabrani su: g. brigad. general Terzić, gđe Boglić i Šlajmgr, g. Dr Škarica, Dr Č. Novaković, inž. i šef tehn. odjela H. Nežić i veterinar Ot. Novak.

Sada, kad je društvo konstituirano, upisaće se mnogo više članova, a osobito gg. oficira. Članom društva postao i g. Pierre Bernot šef firme Batignol za izgradnju unske pruge kao i njegov sekretar, rus g. Naumov.

Amo je pala obilata kiša, ali nažalost silno su nastradali vinogradi od tuče u selima Potkonje, Biškupija i Orlić. Šteta je ogromna i prihod ovim radišnim i siromašnim seljacima, vinogradarima, potpuno poharan.

Iz Benkovca

(28 VII) Danas je doputovao u našu varoš gosp. Dr Niko Novaković narod. poslanik i predsjednik JRZ za primorsku banovinu.

Sâ prestavnicima stranke — sela i varoši — održao je širu konferenciju na kojoj je izložio političku situaciju, naglašujući, da ne samo mi članovi JRZ, nego čak i svi legalni protivnici priznavaju da su se od dolaska na vlast gosp. Dr M. Stojadinovića prilike u zemlji iz dana u dan znatno popravile, strasti stišale i cijeli život politički kao i privredni pokazuje odlučan napredak na bolje.

Oštro kritikuje pokušaje prestavnika JRZ koji i ovdje kao i u cijeloj državi žele da izazovu zabunu i pometnju. Ali, naglašuje, mi ove ljude poznajemo vrlo dobro i dobro smo ih upamtili iz onoga doba kada su bili svemoćni na vlasti. Nas obmanuti ne mogu. Za tim govori o privrednim i prosvjetnim problemima. Napominje da su opštinski izbori na pragu i upozorava da nam je svima dužnost sa najvećom energijom poraditi da ovi opštinski izbori budu naš uspjeh.

Iz Biograda n. m

Kako se desio napad na križarske izletnike ?

(31-VII) Neke novine donijele s kriv izvještaje o incidentu izmedj križarskih izletnika i biogradsko gradjanstva.

Istini za volju, kao nepristrani o čevidac, ovdje ću iznijeti tačno kak je do sukoba došlo. Kao i svaku ve če, tako i u prošlu Nedjelju, obalo biogradskom šetalo je mnoštvo do maćeg i strano svijeta. Obično p dolasku svakog parobroda svijet s primakne pristanu, pa tako i spome nutu veče. Kad je izletnički parobro „Lika" bio par metara daleko od c bale sa parobroda počeli su vikat „Živio hrvatski Biograd!" Sa kraj odgovoreno je: „Živio jugoslavensk Biograd!" Zatim sa parobroda vika su: „Živila slobodna Hrvatska!" naš je masa sa obale odgovorila pokl kom: „Živila Jugoslavija!" Na ov poklik: „Živila Jugoslavija!" sa paro broda odgovoreno je: „Doli! Doli Ovi poklici ogorčili su i revoltira masu, koja je jednoglaszo stala šv kati i bukati, tako da se stvorila z glušna buka, na ovo su sa parobro da odgovorili silnom drekom i uda ranjem u parobrodarsko zvonce. Ka se buka malo stišala sa parobroda čuli su se povici: Doli srpski plać nici!" „Doli izdajive hrvatskoga n roda!" Opet je nastala paklena gal ma na kraju i na parobrodu i kr malo jenjalu galamu čuli su se s parobroda poklici: „Doli četnic!" n ovo je sa obale odgovoreno povikom „Živila Orjuna!" Izletnici iz Biograd iskrcali su se i razišli mirno, Oni s parobroda takodjer su htjeli izać ali im je to sprečila žandarmerija, ko ja je za trenut oka postavila kordo i spriječila svaki doticaj masi sa bale i onim sa parobroda.

Kad se parobrod otisnuo od oba neke je iz mase — stalno napit bacio nekoliko kamenja na parobro ali zapovjednik parobroda, nije s dao smesti, nego je što brže odal čio se. Ovo je istinski prikaz sukob Nije tu bilo, kako neki hoće, nikak ve pripreme ni podgovora za napa nego to je bio spontani prosvjed ro doljubnog Biograda na izazovne po klike križarskih izletnika, koji su i n prolazu za Preko vikali i bukali i t da su padali razni nepatriotski i kl rikalni poklici, ali iz mjesta nije s čula ni jedna riječ. Očevidac

(29 VII) Danas je prispio u naš mjesto gosp. Dr Niko Novaković, na poslanik i konferisao sa svojim prija teljima o aktuelnim pitanjima ovog sreza, kao i o prestojećim opštinski izborima. x.

— Dobro! Specijalno ga neću posetiti. On i bez nas ima dosta posla. Sli — veli — pružiće se prilika.

Čitavo veliko društvo i sam nezaposleni mu veli:

— Nemojte sâmo s time — vele — gubiti vreme. Nekako mu to već — vele — kažite.

I lepo pritisnuše Carapova uza zid. Tako da je morao narodnog komesara pozvati na telefon.

Ili je narodni komesar u njemu zaista poznao svoj bivšeg školskog druga ili jednostavno nije hteo da bude grub na telefonu. Ali mu je rekao:

— S protekcijom će to ići teže. Ja sam principijelno protiv protekcije, ali — veli — progovoriti o raznim stvarima, zašto da ne!

I pozvao je Carapova da dođe kod njega u jedan sat.

Drugog dana je Carapov uz buran aplauz i ovacije čitave kuće krenuo narodnom komesaru, a apsolutno nije mogao očekivati, da će ga na putu zadesiti nepredviđen događaj, koji će pokvariti čitav svečan tok događaja. Međutim nemojte misliti — susret s komesarom. Nešto drugo.

Uđe tovarišč Carapov u tramvaj. I seda. Sedi u tramvaju i čeka da krene. Ali tramvaj ne kreće.

Moramo reći da je to bila krajnja stanica. A tamo dakako tramvaj ne kreće odmah. Jer kondukter se mora malo ogrejati i možda i izvestaj napisati.

Jednom reči tramvaj ne kreće i ne kreće.

Carapov se počeo polako ljutiti — da ne zakasni.

Izašao je na platformu. Počinje u sebi da psuje. Kad tamo na platformi stoji isto jedan građanin. S tako nekako neodređenim izgledom. Premda odmah vidite da je radnik. U vatiranom polukaputu. I on je nezadovoljan.

— Uzimaju — veli — deset kopjejaka, ali tu stoje.

A. F. Carapov mu veli:

— Glavno je, tovarišču, što moram ići narodnom komesaru. A oni kao uprkos ne kreću.

Radnik veli:

— To je uvek tako. Novac im podaj, ali da voze to neće. Štede struju... Pogledajte, kočničar kao savesniji ide, ali kondukterka, veštica, još se ogreva.

Carapov je počeo pričati zašto ide i uopšte o francuskoj zemički i najednom je Bog zna zašto zazvonio. Dao je signal, dakle može se krenuti.

I kola se dabome krenula.

Sta se u tom momentu odigravalo u njegovoj duši, to će ostati tajna prirode. Samo je zazvonio. I veli:

— Krenućemo bez kondukterke. Nekako ćemo izdržati i bez nje. Mi ćemo je već naučiti da dolazi na vreme.

Kola jure dalje. Stigla su na stanicu. Publika je ušla.

Carapov je opet dao signal.

Opet se voze.

Kad su krenuli s treće stanice publika se počela okretati gde je kondukter. Gleda — nema ga. Gleda — pasažer cima za zvonce, ali pâre ne kupi, ne daje karte.

Glete molim vas, misle. Bar ćemo se jednom vozati jevtinije.

I ćute.

Tako bi možda naš Carapov stigao do svog narodnog komesara, ali u tom je potpuno vidljivu ulogu odigrala telefonska služba.

Razume se na poslednjoj stanici s digla uzbuna. Tramvaj je utekao, mo ra se zadržati i tako dalje. Dakle, za držali su ga na šestoj stanici.

Carapova su dakako uhvatili i op kolili ga. Počeli su ga psovati. Na više od sviju se ljutio kočničar. Sta više htjeo je svojom mesinganom po lugom da mu razbije njušku zbo takovov bezobrazluka. Jedva su g zadržali.

Među publikom neko veli:

— Jedno je neshvatljivo, zašto ni je, budala, pokupio pare od pasažera i tako će otsedeti.

A. F. Carapov dabome moli i ja dikuje, da su ga tom stvari uništi i da će sada sigurno zakasniti ko narodnog komesara. Ali ma kako d se borio i ma kako da je grizao nis ga pustili i odveli su ga na miliciju

Istina posle dva sata su ga pustil ali narodnom komesaru više nije išao Nezaposleni kirajdžija je ostão neza posleo. I čitav život je tekao mirn dalje.

Tim „naravoučenjem" autor že da kaže: nemoj se hvaliti, a ako s hvališ, onda se vozi autotaxijem.